

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سازمان پدافند غیر عامل کشور

تهدیدات نظام سلامت
از منظر پدافند غیر عامل
دکتر محمد کریمی نیا

• مسئله پدافند غیرعامل مسئله بسیار مهمی است و هر روزی که می گذرد بر اهمیت پدافند غیرعامل افزوده می شود.

• یعنی شیوه های تهاجم دشمنان به نحوی است که پدافند در مقابل آنها در قالب پدافند غیرعامل کاملاً پیچیده و مهم و علمی و همه جانبه است

بند (ر) ماده 74 قانون برنامه ششم توسعه

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان
پدافند غیرعامل کشور در جهت مصون سازی و افزایش توان
بازدارندگی کشور موظف است انواع تهدیدات حوزه سلامت
را بررسی و اقدام لازم جهت خنثی سازی و مقابله با آن را
مطابق قوانین مربوطه به انجام رساند .

برخی سیاست های کلی نظام در حوزه سلامت

تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین. سیاست های اجرایی و مقررات با رعایت:

- ۱- اولویت پیشگیری بر درمان.**
- ۲- روزآمد نمودن برنامه های بهداشتی و درمانی.**
- ۳- کاهش مخاطرات و آلودگی های تهدید کننده سلامت مبتنی بر شواهد معتبر علمی.**
- ۴- تهیه پیوست سلامت برای طرح های کلان توسعه ای.**
- ۵- ارتقاء شاخص های سلامت برای دستیابی به جایگاه اول در منطقه آسیای جنوب غربی.**
- ۶- اصلاح و تکمیل نظام های پایش، نظارت و ارزیابی برای صیانت قانونمند از حقوق مردم و بیماران و اجرای صحیح سیاست های کلی.**

حوزه های تهدیدات نظام سلامت

زیستی

شیمیایی

پرتوی

سایبری

کالبدی

تعاریف و مفاهیم

- **تهدید:**

هر عنصر یا وضعیتی که موجودیت منافع، امنیت ملی و یا ارزش های حیاتی کشور را به خطر اندازد تهدید محسوب می گردد.

- **تهدید زیستی (Biological threat):**

هر نشانه، رویداد یا حادثه طبیعی یا غیرطبیعی با استفاده از عوامل زیستی که موجب تضعیف و نابودی سرمایه های انسانی و یا آسیب های اقتصادی از طریق تخریب و نابودی سرمایه های ملی زیستی در کشور گردد، تهدید زیستی محسوب می گردد.

تعاریف و مفاهیم

• مخاطره زیستی (Biological hazard):

اشاره به مواد زیستی دارد که بویژه برای انسان خطر آفرین است. این خطر می‌تواند از سوی پسماند بیمارستانی، مواد داروئی، باکتری، ویروس، قارچ و توکسین (با منبع زیستی) باشد.

تعاریف و مفاهیم (ادامه)

• سلاح بیولوژیک (Biological weapon):

هر وسیله‌ای که برای انتشار عمدی عوامل زیستی بیماری‌زا یا فرآورده‌های آنها مانند توکسین‌ها به کار برده می‌شود (موشک، بمب و ...) سلاح زیستی نام دارد.

تعاریف و مفاهیم (ادامه)

بحران زیستی (Biological crisis):

چنانچه بر اثر انتشار عوامل زیستی به واسطه حوادث طبیعی، اقدامات بیوتروریستی و یا حمله زیستی توسط کشورهای متخاصم، سرمایه‌های انسانی و سرمایه‌های ملی زیستی دچار خسارت و آسیب گردد و ترس و وحشت بر جامعه تحمیل شود؛ به نحوی که بر طرف کردن آن نیازمند انجام اقدامات اضطراری فوق العاده باشد، بحران زیستی رخ داده است.

تعاریف و مفاهیم (ادامه)

- **حوادث محیطی و بیماری های طبیعی:**

حوادثی که بدون دخالت انسان در اثر انتشار طبیعی عوامل زیستی ایجاد و به اپیدمی های فراگیر مبدل می گردد.

- **آلودگی میکروبی (Microbial contamination):**

وجود ناخواسته پاتوژن در محیط (آب، هوا، خاک، مواد غذایی و . . .) و بر روی لباس، تجهیزات و بدن را آلودگی میکروبی گویند.

- **عفونت (Infection):**

ورود یا گسترش یا تکثیر عامل بیماریزا در بدن میزبان را عفونت گویند.

تعاریف و مفاهیم (ادامه)

• تروریسم زیستی (Bioterrorism):

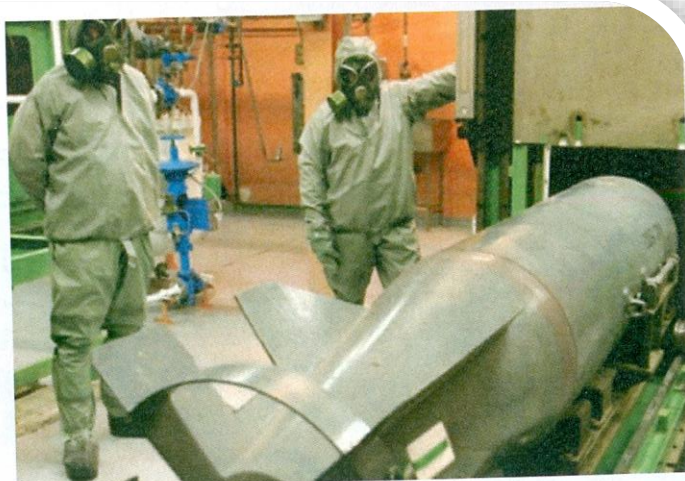
استفاده عمدی و سوء، از عوامل زیستی (باکتری‌ها، ویروس‌ها، قارچ‌ها و وکتورها) و فرآورده‌های آنها (توکسین‌ها، ژن‌ها، پروتئین‌ها، هورمون‌ها و موارد مشابه) برای آسیب‌زدن، تخریب و از بین بردن سرمایه‌های انسانی و منابع ملی (دام، نباتات، محیط زیست، منابع طبیعی، آب آشامیدنی، مواد، تجهیزات و ابنیه) و در نهایت ایجاد رعب و وحشت برای حصول موفقیت‌های سیاسی و اجتماعی می‌باشد.

تعاریف و مفاهیم (ادامه)

• جنگ زیستی (Biological warfare):

استفاده آشکار یا پنهان از تسلیحات زیستی علیه منابع انسانی و یا زیر ساخت های اقتصادی که توسط یک کشور متخاصم و با هدف وارد نمودن ضربه نظامی، از بین بردن مقاومت، تحمیل خسارات اقتصادی و خدشه دار نمودن امنیت ملی کشور انجام می گیرد.

جنگ افزار بیولوژیک

تعاریف و مفاهیم (ادامه)

• پیامد زیستی (Biological consequences):

پیامد زیستی شامل نتایج، بازتاب و تاثیرات حاصل از حادثه زیستی در مقیاس فردی، محلی، منطقه‌ای، ملی یا جهانی می‌باشد که این نتایج ممکن است شامل آلودگی، اختلال، آسیب، تغییر، بیماری یا نابودی در حوزه زیست محیطی یا روند حیاتی موجودات زنده یا سرمایه‌های زیستی یا تاثیرات تجاری، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، روانی یا حاکمیتی بصورت مقطعی، بلند مدت یا دائمی گردد.

تعاریف و مفاهیم (ادامه)

پدافند زیستی (Biological defence):

مجموعه‌ای از اقدامات شامل رصد و پایش، آشکارسازی، هشداردهی، تشخیص، تصمیم و عملیات، کنترل، حفاظت و پیشگیری، امداد و نجات، درمان، بازیابی و بازتوانی منابع، محدودسازی و رفع آلودگی، مصون سازی در برابر تهدیدات زیستی که موجب حفاظت از سرمایه‌های ملی در برابر تهدیدات زیستی و کاهش آثار و عواقب ناشی از آنها می‌گردد.

باز پدیدی

طغیان
بیماری

طبیعی

نو پدیدی

تهدیدات

زیستی

جرائم زیستی

ترور زیستی

جنگ زیستی

عمدی

غیر طبیعی

غیر عمدی

مخاطرات زیستی

حادثه زیستی

غذا و دارو

انسان

زیست و منابع طبیعی

حوزه تهدیدات زیستی

دام

آب

کشاورزی

مؤلفه تهدیدات زیستی

جنگ زیستی	اقدامات بیوتروریستی	حوادث و بیماری‌های طبیعی	مؤلفه‌ها
کشور متخاصم	تروریسم گروهی/تروریسم دولتی	طبیعی	منشأ تهدید
عوامل زیستی طبیعی / عوامل زیستی مهندسی شده ژنتیک / عوامل زیستی مصنوعی	عوامل زیستی طبیعی / عوامل زیستی مهندسی شده ژنتیک / عوامل زیستی مصنوعی	عوامل زیستی طبیعی (باکتری، ویروس، قارچ، سموم، مواد فعال زیستی نظیر هورمون‌ها)	عامل تهدید
امنیت ملی	امنیت اجتماعی	فردی-اجتماعی	سطح خطر
خداشده‌دار نمودن امنیت ملی	برهم زدن امنیت و ثبات اجتماعی	مشکلات فردی و عمومی	پیامد
دفاع زیستی	برقراری امنیت زیستی و سلامت عمومی	رعایت ایمنی و بهداشت فردی و درمان	سطح مقابله

استراتژی

تهديدات کالبدی	تهديدات سایبری	تهديدات پرتوی	تهديدات شیمیایی	تهديدات زیستی	استان	ردیف
. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	تهران	1
. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	اصفهان	2
. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	بوشهر	3
. ✓	?	?	. ✓		آ شرقی	4
. ✓	. ✓	?	. ✓	. ✓	البرز	5
. ✓	. ✓	?	. ✓	. ✓	خ رضوی	6
. ✓	. ✓	?	. ✓	. ✓	خوزستان	7
. ✓	?	?	. ✓	. ✓	فارس	8
. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	. ✓	مرکزی	9
?	?	?	. ✓	. ✓	خ شمالی	10
?	?	?	. ✓	. ✓	خ جنوبی	11
?	?	. ✓	. ✓	. ✓	چهارمحال و بختیاری	12